

Wattenmeer Nationalpark

Natur skall få vara natur

Det här finns det bara i Wattenmeer

Wattenmeer befinner sig vid kusterna av Danmark, Schleswig-Holstein, Niedersachsen och Nederländerna och är enastående i världen. Ingen annanstans finns det wattlandskap av denna storlek och av liknande kombination av sander, klitter, saltängar och öar.

Wattenmeer vid Schleswig-Holstein har dessförutan ett mycket sällsynt landskap: Halligen-öarna. På dessa små öar utan skyddsdammar svämmer vattnet över när det blir springtidvatten och vid storm. Det betyder att bara de högsta platserna (s.k. „Warften“) når upp ur vattnet och det är där dom enda husen kan stå.

Wattenmeer vid ön Trischen bjuder på ett spektakel i mitten av sommaren som är enastående i världen: några kilometer ifrån kusten samlar sig 200.000 gravänder för att rugga sig. Det är nästan hela europäiska beståndet av dessa djur.

Det finns otaliga sorters musslor, sniglar, krabbor och maskar i Wattenmeer men också några större däggdjur. Tyskland ende ligg- och födelseplats för gråsäl, släktingar av sjöhundarna, finns i Wattenmeer vid Schleswig-Holstein. Väster om nordfriesiska öarna Sylt och Amrum finns Nordsjöns viktigaste fosterstation för tumlare.

Nationalparker- En idé går rund världen

1872 blev första nationalpark grundad i Amerika: Yellowstone National Park. Sedan dess har över 1600 områden på alla kontinenter utnämns till nationalparker för att bevara naturliga miljöer, sällsynta arter och hela landskap.

Idag skyddar nationalparker de ekologiska kretsloppen i sin helhet- naturen står i sammanhang med många faktorer. Djur, växter och landskap skall utveckla sig utan människans inflytande.

De 13 tyska nationalparker ligger i skogsområden, i bergområden, i landskap med sjö-och vattendrag och vid Nord- och Östersjöns kustar. Så har utomordentliga landskap ställts under speciellt skydd.

Wattenmeer Nationalpark

Den största nationalpark i medeleuropa kom till 1985 när laget om schleswig-holsteinische Nationalparker trädde i kraft. Ett enastående natur- och kulturlandskap har därmed fått speciellt skydd. Ett senare tillägg i lagen bestämmer att inte bara vårda naturen utan att också ta hänsyn till det traditionella näringslivet och turistiska ändamål.

Målsättning

- att bevara naturarvet för kommande generationer
- att ge möjlighet till en ostörd utveckling: natur skall få vara natur
- att erbjuda recreationsmöjlighet och naturupplevelse för människor

Nationalparkstyrelsen

Nationalparkstyrelsen för Wattenmeer Nationalpark i Schleswig-Holstein sitter i Tönning. Som behörig naturvårdsenhet arbetar de för att genomsätta målen av nationalparken i alla sorts planeringar.

Ur lagen:

§2

Skyddsändamål och andra syften

(1) Nationalparken skall skydda och ge naturlig utveckling till schleswig-holsteinska Wattenmeer och skall bevaras den i dess speciella egenhet, skönhet och ursprunglighet. Det skall vara så ostörda naturförhållanden som möjligt. De naturligt förekommande djur- och växtarter och deras miljöer skall bevaras i nationalparken därför att helheten har ett mycket högt ekologisk värde.

(2) Kustens skydd, nyskapande av fastland och landavrinning blir inte inskränkta. För kustskyddets skull är fårbetning och sanduttag tillåtna.

(3) Konflikter med befolkningens livs- och odlingssätt skall bedömmas varsamt och i helhet. Naturens skydd skall också ge bra inflytande på turistisk verksamhet och höja värdet av regionen. Med tiden kan så utvecklas ett uthålligt system med ett bra livs- och arbetsfält för de människor som lever i regionen.

Från Danmark till Nederländerna

Wattenmeer finns från Hobukten vid Danmarks västkust ända ner till nederländska ön Texel. Det är sammanlagt 8000 km² stort. Det danska och det nederländska Wattenmeer står under naturskydd och i tyska Niedersachsen, Schleswig-Holstein och Hamburg har Nationalparker inrättats.

De mycket säregna levnadsvillkoren i Wattenmeer s miljö har gjort djur och växter till specialister på att kunna överleva i denna region. Vid lågvatten ligger botten fri och musslor, sniglar, krabbor och maskar kan då lätt ätas av fåglar. För sandbottendjuren betyder det att det är bäst att gräva ner sig i sanden för att undgå fienden och också den starka solen. För fåglarna däremot finns det mycket näring just när det är lågvatten. Flyttfåglarna förefinner en ideal näringsrik rastplats på deras långa väger från vinterkvarter till häckningsplats.

I Wattenmeer finns det även sälar. Mer än 15000 räknades året 1999 varav 6134 sågs på sandöar i Schleswig-Holstein.

Nationalparken Schleswig-Holstein i överblick

Storlek	441000 ha
därav watt	130000 ha
därav saltäng	6900 ha
därav sand	4300 ha
därav skyddszon 1	37%
därav referenszon	3%
därav valskyddsområde	28%

Naturupplevelser i nationalparken

Multimar Wattforum

I Multimar Wattforum presenteras mångfalden av Wattenmeer med de små detaljerna och de stora sammanhangen av natur och människa under ett tak. Alla gäster av nationalparken är välkomna att komma till Tönning för att göra upptäckter.

Utflykter med båt

Tag båten genom nationalparken. Ett underbart sätt att skåda naturen: Fåglar, sjöhundar och med lite tur även tumlare. Turer som nationalparken arrangerar bjuder på småhistorier som kaptenen berättar eller intressant informationsmaterial.

Nationalpark-Ledare

Tillsammans med en legitimerat nationalpark-ledare blir en vandring på havets grund intressant och spännande. Som kännare av regionen kan dom berätta mycket om landskapet och naturen, om kultur och historia eller om nationalparkens mål.

Naturskyddsföreningar

Det finns naturskyddsföreningar som engagerar sig för Wattenmeer sedan nästan 100 år. Medlemmarna ser till häckningsområden och gör beståndsanalyser. Utmed kusten finns det ett flertal stationer med information och föredrag om musslor, fåglar, sälar och växtarter.

Nationalpark som chans

Turister i nationalparken

Några siffror återspeglar betydelsen av turister för nationalparken: varje år kommer över en miljon gäster hit förbokat 11 miljoner övernattningar. Nära på 100000 sängar erbjuds för gäster. I hotel- och resaurantbranschen arbetar 5000 människor och det tillkommer säsonganställda. Vart femte D-mark tjänas på turismen.

Gästerna i Wattenmeer-regionen söker sig mest till naturen men också till sportliga aktiviteter och kulturella evenemang. I stort sett alla gäster tycker om nationalparken och är beredda att ta hänsyn till den.

Nationalparkens service

Den naturintresserade möter ett stort utbyte för att informera sig om området. Det finns informationsplatser med utställningar, föredrag, filmer och souvenirer på olika ställen invid kusten. Medarbetarna från nationalparkens service („rangers“) och naturskyddsföreningar är på plats för att förklara naturen runt omkring för gästerna. Dom svarar gärna på frågor, arrangerar vandringar och andra visningar i terrängen.

Besökarinformation

På många inträdespunkter i Wattenmeer Nationalpark finns det informationstavlor med kartor och förslag på lärorika leder. Man kan gå på egen hand eller tillsammans med en erfaren ranger. Kommunerna bidrar oftast med turistisk information.

Vad är Wattenmeer/vadehav?

Var havets vattenpegel höjs och sänks med tidvatten och det därtill finns ett mycket platt landskap med sandbotten bildas de sällsynta Wattenmeer. Landskapet behärskas av havsvattnet: två gånger dagligen spolar högvatten över ytan och två gånger faller den torr igen. De postglaciala sanderna spolats kontinuerligt till olika former och blandningar. Så finns det slam och sand i varierande konsistens. Vissa ytor förändras bara lite så det är möjligt att kartlägga vandringsvägar. Fast utan erfaren wattvandrare finns det risk för att fastna i mjuka dyhål eller att gå vilse. Naturen har inställt sig på dessa underliga förhållanden. Inte saltvattnet eller översvämningarna har hindrat tusentals små kräldjur att trivas. Tvärtom tycks det myllra av liv i botten. Det har lockat tusentals hungriga fåglar hit för vid lågvattnen äta sig mätta. Så bildar Wattenmeer ett mycket dynamiskt landskap med säregen karaktär.